Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (tredje avdelningen i utökad sammansättning)

den 24 maj 2016*

”Skiljedomsklausul — Femte ramprogrammet för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (1998-2002) — Avtal som rör området ’Energi, miljö och hållbar utveckling’ — Uppsägning av avtalet — Återbetalning av delar av det förskott som betalats ut — Dröjsmålsränta — Tredskodomsförfarande”

I mål T-226/14,

Europeiska kommissionen, inledningsvis företrädd av L. Cappelletti och F. Moro, därefter av F. Moro, båda i egenskap av ombud, biträdda av R. van der Hout, avocat,

sökande,

mot

McCarron Poultry Ltd, Killacorn Emyvale (Irland),

svarande,

angående en talan väckt med stöd av artikel 272 FEUF om att svaranden ska förpliktas återbetala en del av en förskottsbetalning från kommissionen inom ramen för avtal NNE5/1999/20229 samt utge dröjsmålsränta,

meddelar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden S. Papasavvas samt domarna I. Labucka, C. Wetter, E. Bieliūnas (referent) och V. Kreuschitz,

justitiesekreterare: E. Coulon,

efter den skriftliga delen av förfarandet

följande

* Rättegångsspråk: engelska.

Dom

Bakgrund till tvisten

1 Den 27 april 2001 ingick Europeiska gemenskapen, som företräddes av Europeiska gemenskapernas kommission, tillsammans med bolaget S, som fungerade som samordnare, och leverantörerna A., E., I. och McCarron Poultry Ltd (nedan kallad svaranden) avtal NNE5/1999/20229 (nedan kallat avtalet) med rubriken ”Community Activities in the Field of the specific programme for RTD and demonstration on ’Energy, Environment and Sustainable Development’ - Part B: ’Energy program’” (”Gemenskapens verksamhet inom det särskilda programmet för forskning och teknisk utveckling (FoU), inbegripet demonstration avseende ’Energi, miljö och hållbar utveckling’ - Del B: ’Energi’”), som ingår i det femte ramprogrammet för Europeiska gemenskapens verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (1998-2002) för att genomföra projektet ”Optimised Biomass CHP Plant for Monaghan Integrating Condensing Economiser Technology” (”Optimerat kraftvärmeverk eldat med biomassa i Monaghan, med integrerad kondenserande värmeväxlare”).

2 Avtalet, som är avfattat på engelska, omfattas enligt artikel 5.1 i detsamma av belgisk rätt. Enligt artikel 8.1 i avtalet innefattar det tre bilagor som ingår som en integrerad del av avtalet. Bilaga I innehåller en beskrivning av vilket arbete som ska utföras, bilaga II innehåller de allmänna villkoren för avtalet och bilaga III anger fullmakterna.

3 Artikel 5.2 i avtalet innehåller en skiljedomsklausul, i den mening som avses i artikel 272 FEUF, med följande lydelse:

”Förstainstansrätten [nu tribunalen], och, vad avser överklaganden, Europeiska gemenskapernas domstol [nu Europeiska unionens domstol] är ensam behörig att avgöra alla tvister mellan gemenskapen, å ena sidan, och avtalsparterna, å andra sidan, angående giltigheten, tillämpningen och tolkningen av detta avtal.”

4 Enligt artikel 2.1 i avtalet skulle projektet pågå i 58 månader från den första dagen i månaden efter det att samtliga avtalsparter undertecknat avtalet. Det rörde sig således om perioden från den 1 maj 2001 (startdatum för projektet) till den 28 februari 2006.

5 När det gäller gemenskapens ekonomiska bidrag föreskrivs följande i artikel 3 i bilaga II till avtalet:

”1. Det ekonomiska bidraget från gemenskapen ska betalas i enlighet med följande principer:

a) Ett första förskott ska betalas ut till samordnaren inom högst 60 dagar från den dag då samtliga avtalsparterna undertecknat avtalet. Samordnaren fördelar förskottet i enlighet med instruktionerna i den vägledande detaljerade redogörelsen för de stödberättigande kostnaderna som anges efter underskrifterna i detta avtal.

…

3. Om inte annat följer av artikel 26 i denna bilaga ska samtliga utbetalningar betraktas som förskott till dess att slutrapporten godkänts.

4. …

För det fall att avtalsparten inte återbetalar förskottet inom den tidsfrist som fastställts av kommissionen ska dröjsmålsränta utgå på förfallna belopp med den räntesats som Europeiska centralbanken tillämpar på sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner per den första kalenderdagen i den månad då den av kommissionen fastställda förfallodagen infaller, ökad med en

och en halv procentenheter, om inte ränta redan ska utgå enligt en annan bestämmelse i detta avtal. Räntan ska omfatta tiden från och med dagen efter det att tidsfristen gått ut fram till den dag då förfallna belopp återbetalas.”

6 Artikel 6.2 i avtalet har följande lydelse:

”När projektets genomförande förutsätter att ett administrativt tillstånd beviljas, och så inte har skett inom ett år från det startdatum som kommissionen fastställt i artikel 2.1, får kommissionen omedelbart säga upp avtalet i enlighet med artikel 7 i bilaga II till avtalet.”

7 I artikel 7.6 tredje stycket i bilaga II till avtalet, med rubriken ”Uppsägning av avtalet eller en avtalsparts avslutande av sitt deltagande”, föreskrivs följande:

”Om avtalet sägs upp eller en avtalspart avslutar sitt deltagande

a) … får kommissionen kräva återbetalning av hela eller delar av det ekonomiska bidraget från gemenskapen, med beaktande av arten och resultatet av det arbete som utförts och dess nytta för gemenskapen i det berörda särskilda programmet,

…”

8 Enligt artikel 3.4 första stycket i bilaga II till avtalet ska, ”[n]är det totala finansiella bidrag som gemenskapen, ska betala, med beaktande av eventuella justeringar, däribland som ett resultat av en finansiell revision, såsom den som avses i artikel 26 i förevarande bilaga, är mindre än totalbeloppet av de utbetalningar som avses i punkt 1 första stycket i denna artikel, … de berörda avtalsparterna återbetala skillnaden i euro inom den tidsfrist som kommissionen bestämt i sin begäran som skickats med rekommenderat brev med mottagningsbevis.”

9 I enlighet med artikel 3 i avtalet, i dess lydelse enligt tilläggsavtal nr 1, som undertecknades den 6 september 2004, fastställdes slutsumman för de stödberättigande kostnaderna i projektet till 46 388 002 euro och slutsumman för gemenskapens ekonomiska bidrag till 2 975 000 euro.

10 Den 21 juni 2001 betalade kommissionen ett första förskott på 892 500 euro till bolagets S.:s bankkonto och gjorde därefter, den 12 december 2003, en delbetalning på 71 862,28 euro. Bolaget S.:s uppgift som samordnare var att därefter fördela dessa medel mellan avtalsparterna enligt instruktionerna i den vägledande detaljerade redogörelsen för stödberättigande kostnader som ingick som bilaga till avtalet.

11 Genom tilläggsavtal nr 1 drog bolaget S sig ur projektet och ersattes av svaranden som ny samordnare, med verkan från den 1 maj 2003.

12 Efter tilläggsavtalet överförde den ursprungliga samordnaren de medel som kommissionen hade betalat till det bolaget till svaranden. Denna betalning skedde den 17 september 2004.

13 Genom rekommenderat brev med mottagningsbevis av den 7 december 2005 riktat till svaranden angav kommissionen att projektet kantats av ”avsevärda förseningar sedan starten” och att ”[e]ndast en liten del av de arbeten som anges i avtalet [hade] genomförts fram till [detta datum]”. Det framgår även av denna skrivelse att både svarandens e-post-meddelande av den 13 juni 2005 att de lägesrapporter som svaranden upprättat den 31 maj och den 15 november 2005 vittnar om avtalsparternas oförmåga att erhålla nödvändiga tillstånd för att genomföra projektet.

14 Kommissionen uppmärksammade därför – med hänsyn till att projektet skulle avslutas tre månader senare – svaranden på de krav som ska uppfyllas, vad gäller handlingar, för att en avtalspart ska kunna begära förlängning av projektet genom att det ingås ett tilläggsavtal i enlighet med artikel 7 i avtalet.

15 I skrivelse av den 17 januari 2006 begärde svaranden att avtalet skulle förlängas med ytterligare tre år, men ingav inte någon av de handlingar som kommissionen hade begärt i sin skrivelse av den 7 december 2005.

16 Genom rekommenderat brev med mottagningsbevis av den 20 mars 2006 meddelade kommissionen svaranden att svarandens begäran om förlängning inte kunde bifallas, eftersom, för det första, de tillstånd som krävdes för projektets genomförande inte hade erhållits, varför det inte fanns ”någon möjlighet att slutföra projektet inom en rimlig tid” och eftersom, för det andra, kommissionen inte hade erhållit denna begäran förrän den 3 februari 2006, det vill säga efter utgången av den tidsfrist som i artikel 7 i avtalet fastställts för att begära en ändring av avtalet, nämligen den 1 januari 2006.

17 Kommissionen meddelade därför, i samma skrivelse, svaranden sitt beslut att säga upp avtalet, i enlighet med artikel 7.1 a i bilaga II till avtalet och artikel 6.2 i avtalet. Kommissionen underrättade svaranden att uppsägningen gällde från delgivningen av samma skrivelse.

18 För att avsluta det administrativa förfarandet uppmanade kommissionen slutligen svaranden att inom en månad efter mottagandet av samma skrivelse inkomma med en slutlig sammanfattande rapport och en slutlig kostnadsredovisning för perioden från projektets start till avslutningsdagen.

19 Efter att ha mottagit den slutliga sammanfattande rapporten och den slutliga kostnadsredovisningen den 5 maj 2006, och med hänsyn till att kommissionen, under projektperioden, erhållit fyra olika versioner av blanketten med sammanfattning av de belopp som överförts av samordnaren till övriga avtalsparter (blankett E3), uppmanade kommissionen samtliga avtalsparter, genom rekommenderat brev med mottagningsbevis av den 15 maj 2007, att inkomma med en redogörelse för de belopp som erhållits (och i vissa fall överförts) i samband med projektet, för att, för varje avtalspart, kunna fastställa det slutliga belopp som Europeiska unionen ska betala eller återkräva.

20 Bolagen E., I. och A. sände sina förklaringar till kommissionen genom skrivelser daterade till den 8 juni, till den 12 juni och till den 17 september 2007. Av skrivelserna framgår att bolagen I. och A., som avtalsparter, inte erhållit några medel, medan bolaget E. hade erhållit medel inom ramen för projektet.

21 Efter en omfattande skriftväxling med svaranden och bolaget S., i syfte att fastställa de belopp som betalats inom ramen för projektet, och efter att ha analyserat de tekniska och finansiella rapporter som lämnats in i enlighet med avtalet, fastställde kommissionen, för varje avtalspart, validerade stödberättigande kostnader, vilka bidrag som skulle betalas av unionen, vilka bidrag som betalats ut av unionen och slutligen de belopp som skulle som unionen skulle betala eller återkräva.

22 Det belopp som skulle återkrävas från svaranden uppgick till 848 926,33 euro och hade beräknats med hänsyn till det ekonomiska bidrag svaranden hade erhållit från unionen till följd av undertecknandet av tilläggsavtal nr 1, vilket uppgick till 964 362,28 euro sammanlagt, vilket motsvarar summan av förfinansieringen på 892 500 euro och delutbetalningen på 71 862,28 euro, varifrån avdrag gjordes för det bidrag svaranden hade rätt till (4 073,54 euro), det bidrag som överförts av svaranden till bolaget S. (40 782,04 euro för kostnaderna för samordning och för projektet) och till bolaget E. (18 844,45 euro) samt det ekonomiska bidrag som svarande ska överföra till bolaget I. (41 458,53 euro) och bolaget A. (10 277,39 euro).

23 Genom ett uppsägningsbrev som sändes som rekommenderat brev med mottagningsbevis, daterat till den 27 april 2010, meddelade kommissionen svaranden om sin avsikt att skicka denna en debetnota, för återbetalning av 848 926,33 euro, under förutsättning att svaranden inger bevis för de utbetalningar som gjorts till bolagen I. och A., inom fyra veckor efter mottagandet av brevet. I uppsägningsbrevet uppgav kommissionen att om svaranden inte styrker dessa betalningar, så stiger det belopp som

svaranden ska återbetala från 848 926,33 euro till 900 662,25 euro, vilket motsvarar det belopp som ska återbetalas av svaranden jämte de ekonomiska bidrag som kommissionen fortfarande ska betala till bolagen I. och A., vilka uppgick till 41 458,53 respektive 10 277,39 euro.

24 Eftersom svaranden inte inkom med bevis om betalning till bolagen I. och A., och inte återbetalade det utestående beloppet och inte bestridde de beräkningar som anges i uppsägningsbrevet, utfärdade kommissionen en debetnota med nummer 3241009140 för ett belopp på 900 662,25 euro gentemot svaranden. I debetnotan, som sändes som rekommenderat brev med mottagningsbevis den 24 september 2010, angavs att om beloppet inte återbetalas per den 30 november 2010, så skulle kapitalbeloppet ökas med dröjsmålsränta.

25 Den 2 december 2010 sände kommissionen ett påminnelsebrev till svaranden. Eftersom betalning då fortfarande inte hade skett, sände kommissionen svaranden en formell anmodan, genom rekommenderat brev med mottagningsbevis daterat till den 4 januari 2011, med uppmaning att till kommissionen betala kapitalbeloppet jämte dröjsmålsränta beräknad i enlighet med artikel 3.4 i bilaga II till avtalet.

Förfarandet och kommissionens yrkanden

26 Kommissionen väckte förevarande talan genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 15 april 2014.

27 Efter det att tribunalen vid två tillfällen, den 25 april 2014 och den 3 juli 2014, hade misslyckats att delge svaranden ansökan i enlighet med artikel 100.1 i tribunalens rättegångsregler av den 2 maj 1991, beslutade tribunalen, på kommissionens begäran, att delge svaranden ansökan genom att anlita en delgivningsman.

28 Ansökan delgavs svaranden på korrekt sätt av en delgivningsman den 17 november 2014.

29 Svaranden inkom inte med svaromål inom den föreskrivna tidsfristen, varför kommissionen den 10 mars 2015 yrkade att domstolen skulle bifalla kommissionens yrkanden i enlighet med artikel 122.1 i rättegångsreglerna av den 2 maj 1991. Justitiesekreteraren delgav svaranden denna begäran.

30 Eftersom en ledamot av tredje avdelningen hade fått förhinder, förordnade tribunalens ordförande en annan domare för att göra sammansättningen fullständig.

31 Inom ramen för åtgärder för processledning ställde tribunalen, i enlighet med artikel 64 i rättegångsreglerna av den 2 maj 1991, genom skrivelse av den 11 juni 2015, skriftliga frågor till kommissionen, vilka besvarades den 9 juli 2015.

32 På förslag av tredje avdelningen beslutade tribunalen, med tillämpning av artikel 28 i tribunalens rättegångsregler, att hänskjuta målet till samma avdelning i utökad sammansättning.

33 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska

— förplikta svaranden att till kommissionen betala ett belopp på 976 663, 34 euro, varav 900 662, 25 euro är kapitalbelopp och 76 001,09 euro utgörs av dröjsmålränta med en räntesats på 2,5 procent för tiden 1 december 2010–15 april 2014,

— förplikta svaranden att till kommissionen betala ett belopp om 61,69 euro per dag i ränta från och med den 16 april 2014 till dess att full betalning erlagts för fordran, och

— förplikta svaranden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

Tillämpningen av artikel 123.3 i rättegångsreglerna

34 Tribunalen konstaterar att svaranden, trots att denne rätteligen delgivits kommissionens ansökan, inte har inkommit med svaromål i den mening som avses i artikel 46 i rättegångsreglerna av den 2 maj 1991 inom den föreskrivna fristen. Kommissionen framställde därför den 10 mars 2015 ett yrkande enligt artikel 122.1 rättegångsreglerna av den 2 maj 1991 om att tribunalen skulle bifalla dess yrkanden. Den 1 juli 2015 trädde tribunalens nya rättegångsregler i kraft. Artikel 123 i de nya rättegångsreglerna innehåller nya bestämmelser om tredskodom. Det ska således avgöras vilken bestämmelse som är tillämplig i förevarande mål.

35 Det ska härvidlag erinras om att bestämmelserna i de nya rättegångsreglerna, i egenskap av processuella bestämmelser, blev omedelbart tillämpliga från och med den dag de trädde i kraft (beslut av den 10 december 1997, Smets/kommissionen, T-134/96, EU:T:1997:193, punkt 16, och beslut av den 30 maj 2002, Coe Clerici Logistics/kommissionen, T-52/00, EU:T:2002:134, punkt 23) och att dessa bestämmelser därför är tillämpliga på samtliga mål som är anhängiga vid tidpunkten för rättegångsreglernas ikraftträdande (dom av den 12 november 1981, Meridionale Industria Salumi m.fl., 212/80-217/80, EU:C:1981:270, punkt 9), om inte annat följer av övergångsbestämmelserna.

36 I förevarande fall finns det emellertid ingen övergångsbestämmelse som uttryckligen avser artikel 123 i rättegångsreglerna.

37 Denna bestämmelse ska således anses omedelbart tillämplig från och med den 1 juli 2015 då rättegångsreglerna trädde i kraft, och den är således tillämplig i förevarande mål.

38 Även om man skulle utgå från att de regler som gäller för bifall till sökandens yrkanden i form av en tredskodom delvis kan anses vara materiella regler, i den meningen att de direkt påverkar intressena hos de parter som deltar i rättegången, konstaterar tribunalen att denna omständighet saknar betydelse. Den situation som uppstått genom att svaranden inte inkommit med svaromål och genom att sökanden yrkat att dennes talan ska bifallas kan nämligen inte säkert konstateras förrän tribunalen avgör målet, eftersom nämnda regler är omedelbart tillämpliga (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 december 2008, kommissionen/Freistaat Sachsen, C-334/07 P, EU:C:2008:709, punkterna 43 och 44, och där angiven rättspraxis).

Prövning i sak

39 Tribunalen ska enligt artikel 123.3 i rättegångsreglerna bifalla sökandens yrkanden, såvida det inte är uppenbart att den saknar behörighet att pröva talan eller det är uppenbart att talan inte kan tas upp till prövning eller att den helt saknar rättslig grund.

40 Tribunalen konstaterar för det första att den är behörig att pröva förevarande talan med stöd av en skiljedomsklausul, i den mening som avses i artikel 272 FEUF, som framgår av artikel 5.2 i avtalet, för det andra att det inte finns några tvivel på att talan kan upptas till sakprövning och för det tredje att det inte är uppenbart att talan inte kan tas upp till prövning eller att den helt saknar rättslig grund, med hänsyn till de avtalsbestämmelser som behandlats i punkterna 2-9 ovan och till kommissionens beskrivning av de faktiska omständigheterna i ansökan, vilka styrks av handlingarna i målet.

41 Kommissionens yrkanden ska således bifallas, såsom de framgår av punkt 33 ovan.

42 Vad avser frågan om betalning av dröjsmålsränta framgår det dessutom av artikel 3.4 andra stycket i bilaga II till avtalet att sådan ränta ska utgå på förfallna belopp med den räntesats som Europeiska centralbanken (ECB) tillämpar på sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner per den första

kalenderdagen i den månad då den av kommissionen fastställda förfallodagen infaller, ökad med en och en halv procentenhet. Eftersom kommissionen bestämt denna tidsfrist till den 30 november 2010, ska den räntesats som gällde per den 1 november 2010 tillämpas. Det framgår av *Europeiska unionens officiella tidning* (EUT, C 298, 2010, s. 5) att den räntesats som ECB tillämpar på sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner per den 1 november 2010 fastställts till 1 procent. Den räntesats som ska tillämpas i förevarande mål uppgår således till 2,50 procent om året.

43 I artikel 3.4 andra stycket i bilaga II till avtalet föreskrivs även att räntan ska omfatta tiden från och med dagen efter det att tidsfristen gått ut fram till den dag då förfallna belopp återbetalas. Den av kommissionen fastställda tidsfristen gick ut den 30 november 2010, varför dröjsmålsränta ska omfatta tiden från den 1 december 2010 till den dag fordran betalats till fullo.

44 Svaranden ska därför förpliktas att till kommissionen utge 900 662,25 euro jämte dröjsmålsränta enligt en räntesats på 2,50 procent per år, beräknat från den 1 december 2010 fram till det datum då fordran betalats till fullo, vilket innebär att dröjsmålsräntan per dag uppgår till 61,69 euro.

Rättegångskostnader

45 Enligt artikel 134.1 i rättegångsreglerna ska tappande rättegångsdeltagare förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att svaranden ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom svaranden har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (tredje avdelningen i utökad sammansättning),

följande:

1) McCarron Poultry Ltd förpliktas att till Europeiska kommissionen utge 900 662,25 euro jämte dröjsmålsränta enligt en räntesats på 2,50 procent per år, beräknat från den 1 december 2010 fram till det datum då fordran betalats till fullo.

2) McCarron Poultry ska ersätta rättegångskostnaderna.

Papasavvas Labucka Wetter

Bieliūnas Kreuschitz

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 24 maj 2016

Underskrifter